

LETÉSI ÁRA:

Helyben Vidéken

Félévre . . 480 600 L.

Félévre . . 240 300 L.

Havonta 40 50 L.

Külföldre a helybeli

áraknál kétszerese

Egyes szám ára kül-

földön: 1500 osztr

korina, 1 szokol, 2

dinár. Egyes szám

ára Bukarestben és

a helybeli pályá-

rdvaron 2 L. 50 b.

NAGYVÁRADAI
NAPLÓ

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP ◊ FELELŐS SZERKESZTŐ: FEHÉR DEZSŐ

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
Str. Rimanóczy-u. 4.Telefon: 21 (Inter-
urban), éjjel 16-52.Sürgőnycim: NAPLÓ
© ORADEA-MARE ©Hirdetéseket a ki-
adóhivatalon kívül
eredeti díjszabás
szerint felvesz min-
den nagyobb bel- és
külf. hirdetési iroda

Nincs változás a német helyzetben.

Kahr a kommunistákat vádolja a tüntetésekkel.

A Münchner Zeitung a müncheni eseményekről a következőket írja: Az országos rendőrség már a kora reggeli órákban elárta a város főtereit. A Károly- és a Lenbach-térre birodalmi véderő vonult fel. A Ludwigstrassen a hadügyminisztérium és az Odeon tér között egész nap sűrű embertömeg járt. A rendőrség a tömeget ismételtén szétzórta. A tömeg a rendőrséget kifütyölte, gyalázta, sőt le is köpte, majd nemzeti dalokat énekelt. A tipikus kommunista utcai csőcselék, amely még a tanácsköztársaság idejéből mindenkinek élénk emlékeztetében van, munkára készült. A Schiller-téren kommunista öpcédulákat osztogattak a birodalmi véderő ellen és a tömeg sorából éles lövéseket adtak a rendőrségre. Az országos rendőrség vizsgálta a tüzelést. Az eddigi megállapítások szerint senki sem sebesült meg. Nagyobb tüntetés volt délután öt órakor az Augustiner-vendéglő előtt a Neuhauser-strasseban. A rendőrségnek be kellett avatkoznia. Este rendőri záróra után a Ludwigstrassen ismét nagyobb csoportosulások voltak. A rendőrségnek végül sikerült a tömeget szétzórnia. Este háromnegyed 10 órakor az utcák már üresek voltak.

A királyi palota előtt történt összeütközés áldozatainak száma ismét emelkedett. A sebészeti klinikán Pape Kolos tizenkilenc éves ataleMBER belehalt sebesüléseibe.

A Münchener Neueste Nachrichten jelentése szerint a rendőrség a parlamenti erődben elfedezte a nemzeti szocialisták egyik fegyvertárárt. Az országos rendőrség a fegyvereket elszállította.

A speyeri harcok.

A pfalzi helyzetről november 11-éről a következőket jelentik: A speyeri püspök redménytelenül tett lépéseket a franciák-
al annak érdekében, hogy a szeparatisták ellen lépjenek fel. A kormánypalota körüli üzemelésben, amelynek megszállása során a rendőroket és a tisztviselőket a franciák le-
gyeverték és a laktanyába szállították, két szeparatista meghalt. A neustadti szepa-
ratistákat, akik a speyerieknek segítségére karkak jönni, a neustadti polgárok, akikhez arasztok és munkások is csatlakoztak, ut-
özben megtámadták úgy, hogy nyolc em-
ert vesztettek a küzdelemben.

Severing porosz belügyminiszter ma fo-
adta a külföldi sajtó képviselőit, hogy is-
ertesesse velük a rajnavideki szeparatizmust.
A miniszter többek között ezeket mondta:
Az a várakozás, hogy a passzív ellentállás
megszüntetése után a ruhrvidéki lakosság bor-
almas guzsbakötése meg fog szünni, sajnos,
em teljesült, noha — mint a miniszter mon-
otta — a passzív ellentállást nemcsak for-
mailag, hanem ténylegesen is megszüntették.
A francia politika arra törekedett, hogy
az egész Rajna-tartomány sulyosan szen-
edő lakosságát erőszakkal behajtsa a
separatista mozgalomba. Azok az emberek,
kiket ebből a célból a Rajna-vidékre rászá-
adtak, idegen kalandorok, akik pénzért
mindenre kaphatók.

paratisták szabadon utazhatnak a francia
igazgatás vasutain. A miniszter annak a meg-
győződésének adott kifejezést, hogy ha be-
folyástól ment szavazást tarthatnának, a la-
kosságnak kilencven százaléka bizonyára
amellett szavazna, hogy a Rajna-tartomány
Németországhoz maradjon. A franciák arra
törekszenek mindenáron, hogy a Rajna-men-
tén több kis államot létesítsenek.

Bezárták a müncheni
egyetemet.

Münchenből jelentik: Ma délelőtt az
egyetemen nagy diákgyűlés volt, amelyen
Ehrhardt kapitány is felszólt és kijelentette,
hogy a fajvédelmi mozgalmat nem engedi
homokba vészni, hanem maga veszi kezébe a
vezetést. Ehrhardt élesen állást foglalt Kahr
ellen.

Arra a kérdésre, miért nem mozdult no-
vember 9-én, azt válaszolta, hogy nem műkö-
dik közre olyan dologban, melynek nincs kilá-
tása sikerre.

Az egyetem és a műegyetem rektorai
csitítani kezdték az ifjúságot, de kevés ered-
ménnyel. Sauerbruch tanár közölte, hogy a
legközelebbi órákban Kahr-nál tanácskozáson
vesz részt, amelyen a hazafias szervezetek és
a harci szervezetek tagjai is jelen lesznek. A
diákok elhatározták, hogy ma este újabb
ülést tartanak a Kahr-nál folytatott tanácsko-
zás eredményének tudomásul vétele céljából.

Ma délután hirdetmény jelent meg, amely
szerint az egyetemi hallgatók tüntetése követ-
keztében az egyetemet és annak intézeteit
az egyetemi tanács egyhangú határozata alap-
ján, amelyhez az egyetemi hallgatók képví-
selői is csatlakoztak, további intézkedésig
bezárták.

A nyomdamunkások
sztrájkja

Berlinből jelentik: A birodalmi nyomda
közlése szerint a nyomda tízezer főnyi mun-
kása közül ma reggel több, mint kétezer szol-
gálatra jelentkezett, de ezek fele hamarosan
újából eltávozott az üzemből. A munkát a
dolgozni akaró személyzettel, valamint a tiszt-
viselők és alkalmazottak segítségével a lehe-
tőségig folytatják. Remélik, hogy ily módon
biztosítani lehet a legközelebb esedékes bér-
fizetéseket.

Kancsót, korsót ide!

A Hitler-puccsról hivatalos helyről kü-
lönöző jelentős részleteket közölnek.

A volt német trónörökös visszatérése a nagyköveti
konferencián.

A Westminster Gazette diplomáciai tu-
dósítója írja: A volt német trónörökös Né-
metországba való visszatérése a jól értesült
londoni körökben látszólag kevés nyugta-
lanságot keltett. A német kormány nem en-
gedte volna meg Németországba való visz-
zatérését, ha oka lett volna arra a felte-
vésre, hogy nehézségeket fog okozni. Stre-
semann megmutatta azt, hogy elhatározását,
hogy tekintélyét fenntartja, de ha megengedte

A Hitler és a megtámadottak között a
Bürgerbräu pince őrséggel megszállt mellék-
helyiségében folyt tárgyalások alkalmával
Hitler ezeket mondta: — Mindenkinek meg
kell tennie kötelességét, hogy átvegye azt a
helyet, ahová állítják, különben nincs létjogo-
sultsága.

Zeisser ezredes így válaszolt: Ön nem
tartotta meg azt az ígértét, hogy nem csinál
puccsot.

Hitler ezt mondta: Igen, megszegtem
ígéretet, azonban a haza érdekében. Négy
golyó a pisztolyomban, három munkatár-
sam: Kossow és Zeisser részére, ha el-
hagynak, a utolsó golyót magamnak tartom.

Kahr válaszolt: Ön agyonlövelhet en-
gem, agyonlövethet sajátkezüleg is, meghalni vagy
meg nem halni nem fontos.

Hitler ezen izgatottan így kiáltott:
Kancsót, korsót!

Ehrhardt az Ébredő Magyarok.

(Berlini hírtől.) A német nemzeti
pártiak harcát tovább tart. A hazai egyesülés
és a többi nemzeti tömörülés ismét
azon fáradozik, hogy Seeckt tábornokot,
akire a parancsnokságot ruházták, megnyerje
a maga számára. Megbízható helyről nyert
értesülésünk alapján tegnap több magasrangú
tiszt jelentette Seeckt tábornoknál és át-
adták neki a nemzeti radikálisok programját
és felajánlották számára győzelem esetére a
katonai diktatúrát. Ennek ellenében azt
kívánták, hogy a birodalmi elnök által
ráruházott hatalmat a Stresemann-kormány
megbuktatására használja föl és a mostani
kormány helyébe nemzeti diktatúrát léptes-
sen. Kormánykörökből arról értesülünk, hogy
Seeckt felülül ragaszkodik a birodalmi
kormányhoz és nem is gondol arra, hogy
összejátszék a jobboldali radikálisokkal.

Érdekes, hogy a mai napon Ehrhardt
kapitány megjelent a müncheni egyetemen
és a diákokat felszólította, hogy csatlakozza-
nak pártjához. A diákok erre elhatározták,
hogy tényleg harcmozgalmat indítanak a
nemzeti radikálisok érdekében és Ehrhardtot
bízták meg a mozgalom vezetésével. Ehrhardt
a diákok előtt kijelentette, hogy saját szer-
vezetén kívül még az Ébredő Magyarok
Egyesülete is a háta mögött áll. Megbízható
helyről úgy értesültünk, hogy Ehrhardt tulaj-
donképpen Kahrrel egyetértésben jár el és
vele együtt akar egységes frontot teremteni
a diktatura számára. Ludendorff szabadon-
bocsátása is megerősíti ezt a feltevést, vala-
mint az a tény is, hogy bajor oldalról nem
vádolták Ludendorffot hazaárulással.

a volt trónörökös visszatérését, úgy ez bi-
zonyára nem azért történt, hogy a monarchista
puccs számára kiinduló pontot teremtsen. A
nagykövetség értekezlete esetleg tiltakozást
jelent be, azonban azután nem foglalkoznak
tovább az ügygyel.

Londonból jelentik: Az angol sajtó sze-
rint a német trónörökös hazatérése következ-
tében a német kormány helyzete nagyon meg-
nehezült. Az angol lapok ma este azt hang-

Dorian Filmszínház.

Szorda Csütörtök

Jó kutya,

rossz emberek

A főszerepben: BOBBY, a csodakutya.

DORIAN-FILM!

sulyozzák, hogy a trónörökös visszatérése még a monarchisták mozgalmának is árt, mert ezt a táborot megosztja.

A Daily Chronicle azt írja, hogy a trónörökös ama ígéretének, mely szerint politikában való mindennemű beavatkozástól tartózkodni fog, nem igen lehet hinni. A Morningpost szerint az események szemben az ántant legteljesebb egysége áll.

Párisi jelentés szerint a trónörökös konferencia csak holnap dönt a trónörökös németországi utazása által előidézett helyzetről, mert több nagykövet erre vonatkozólag kormányától eddigéig nem kapott semminemű utasítást.

A német jobboldal és a volt trónörökös.

(Berlini tudósítónktól. A volt német trónörökös visszatérésevel kapcsolatban a jobboldali radikálisok lapja, a „Deutsches Tageszeitung” nem a legszimpatikusabb hangon ír a trónörököséről.

— Nem akarjuk elmulasztani — írja a lap — hogy a volt trónörökös visszatérése nálunk határozott aggodalmat idéz elő. A trónörökös harctéri emlékiratait egy zsidó írónak adta át feldolgozás végett és ebben a könyvben hangsu yozta, hogy nem ismer különbséget keresztény és zsidó között. Ezzel a trónörökös a német nemzeti érzelmű pártoktól teljesen eltávolodott. A trónörökös azt is kijelentette, hogy ha még egyszer trónra jutna, VII. Edwárd alkotmányos királyságát tekintené példaképül, már pedig a nemzeti érzelmű németeknek már elég volt ebből.

Hivatalosan is megerősítik Hitler letartóztatásának híreit.

Mint a Bayerische Staatszeitunggal hivatalosan közlik, megerősítést nyert, hogy Hitler, a nemzeti szocialisták vezérét, vasárnap este Uffingban, a Staffelsee mellett egy villában letartóztatták. Itteli értesülések szerint a letartóztatást a Hanfstengel villában az országos rendőrség hajtotta végre. Hitler azután autómobilon őrizet alatt elvitték Uffingból. Hitler nem szélesült meg csak vállá ficamodott ki.

Ludendorff „értelmezi” becsületszavát.

Ludendorff a sajtóban nyilatkozatot tesz közzé, amely szerint a királyi palota előtti vérfürdő után nem kötelezte magát becsület szóval oly értelemben, hogy a fajvédő mozgalomban való további részvételről lemond. Szerinte egyedül a fajvédő mozgalom képes Németország és a német nép tényleges meggyógyítására és ezért továbbra is ennek szent

teli magát. Becsületszóval tett kötelezettsége müncheni tartózkodására vonatkozik és arra, hogy tartózkodni fog a vizsgálat alatt az alkotmányos kormányval szemben államellenes cselekményektől. Ezt a kötelezettségét, mint becsületes ember, minden hátsó gondolat nélkül vállalta.

A magyar és bajor fascistákkal szemben az ántant akarja megvédeni Ausztria határait.

Bécs, november 13. Diplomáciai körök-ből arról értesülünk, hogy a müncheni Hitler-puccs és az ezzel kapcsolatos Ulain-féle magyarországi tervek meghiusítása alkalmából az ántant hatalmai arról értesítették Ausztriát, hogy egy esetleges bajor, vagy magyar betöréssel szemben akár fegyveresen is megvédi Ausztria határait és biztosítja a köztársaságot, hogy a fascista rendszert külső hatalom nem plántálja át Ausztriába. Abban az esetben, ha külső támadástól tartani lehetne, úgy az ántant csapatai az ország megvédeése érdekében bevonulnak Ausztriába.

Evvel kapcsolatban arról is értesülünk, hogy a csehszlovák határon a prágai kormány az őrseget megerősítette úgy, hogy komplikáció esetén a cseh hadsereg is segítségére siethet Ausztriának.

Visszaesett a márka külföldi értékelése.

A berlini devizapiacra a birodalmi bank ma is változatlanul tartotta a múlt hét devizaárfolyamait, de a külföldi pénzügyi piacokon érezhetően visszaesett a márka értékelése. A font ára Londonban 9000 milliárdról újból 13000 milliárdig emelkedett, míg New Yorkban 0.00003 centig esett vissza a berlini kifizetés, tehát 3333 milliárd volt a dollár newyorki ára, a 630 milliárdos berlini hivatalos árfolyammal szemben.

Jön a Tűzek

Hölgyek!!

A HÖFER fele 2. számú bőrpör fehér, rózsás és krém színben, a legjobb arcápoló. Izzadság, kiütéseknek Höfer 3. számú salicylos bőrpörát használja.

Lloyd 1325

Stircea Traian budapesti román követ Magyarország gazdasági konszolidációjáról.

(Budapesti tudósítónktól). Most, hogy a népszövetségi delegátusok megkezdtek a magyar kormánnyal a kölcsönre vonatkozó tárgyalásokat Budapesten, felkerestem Stircea Traian román rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert. Magyarország gazdasági konszolidációjának kilátásaira vonatkozólag kértem ki véleményét.

Stircea miniszter ur azt mondotta, hogy a román—magyar kereskedelmi szerződés megkötésére Romániában minden hajlandóság megvan s csupán a magyar külügyminiszteriumtól függ, hogy ezek a tárgyalások minél hamarabb meginduljanak.

Románia barátságos érülettel kíséri Magyarország gazdasági fejlődését s éppen ezért szívesen kezdene tárgyalásokba, ha azokat magyar részről megindítanák. Ennek a közel-multhan állandó politikai nehézségei voltak s így még csak árucserforgalmi egyezmény megkötésére sem kerülhetett a sor. Mikor a tárgyalások előkészítései már annyira haladtak, hogy pozitívumra vezethetők volna, mindig jött közbe valami; először a nyugat-magyarországi incidens, azután a királylátogatás, ugy, hogy végeredményben az egyezmény megkötése mindig meghusult.

Hogy ez Magyarországra nézve milyen károkat jelentett az elmúlt három évben, azt legjobban talán az a tény dokumentálja, hogy Románia csupán mezőgazdasági gépekben az elmúlt 2 évben 3 és fél milliárd leu értékű megrendelést tett a külföldön s tekintettel a magyar mezőgazdasági gépipar nagyszerű kvalitásaira, igen könnyű lett volna ezeket a megrendeléseket Magyarországra részére biztosítani.

S hogy ez mily hasznos következményekkel járt volna Magyarországra nézve, azt szükségtelen vázolni.

Nagy hátrány — ugymond — az is, hogy a magyar sajtó hangja még mindig ellenséges, még pedig oly esetekben is, midőn Románia részéről egyenesen segítőkészet nyújtanak Magyarországnak. Így volt ez legújában, midőn a Marmorosch Blank et Co. és a Banca Romaneasca Magyarországon ipari érdekeltségekbe próbált bekapcsolódni s aminek az eredménye véget nem érő támadás volt a magyar sajtó részéről. A miniszter ur ezt a tényt tartja a konszolidáció és az egymáshoz való közeledés legnagyobb hátrányának s ebben az irányban szeretné a hangulatot megváltoztatni ahhoz, hogy a kereskedelmi tárgyalások is megindulhassanak.

A miniszter ur közlése szerint a román magyar gazdasági tárgyalások megindulása egyébként már csak idő kérdése s csupán a cseh-magyar tárgyalások befejezésének eredményeitől függ. A cseh magyar kereskedelmi szerződés megkötése után, véleménye szerint okvetlenül sor fog kerülni a román magyar gazdasági szerződés megkötésére is.

Megbízható középmű szövetség mellett a legjobb ízűnek megfelelő egész finom raglán, télikabát és öltöny SZÖVETEKET nagy választékban tartok raktáromon, melyeket szintén meglepő olcsó árban árusítok. SZEKELY posztóáruház Avram J. (Kosuth) utca 5. szám.

COMERCIA Bőrkonfectiogyár

en gross és detail vásárlók és rendelők részére üzemét megkezdte **Sánc-utca 11.** (volt Hangya raktárhelyiség) Városi iroda Comercia Kereskedelmi rt. Mészáros-utca 1. Telefon 701.

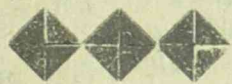
Az Apolló moziban

A montecarlói kalandornő

Grandiózus kalandorsláger 13 felvonás.

3 rész helyett 2 részben.

Főszereplők: Ellen Richter és Huszár Károly (Puffi.)

Első rész
szerda, csütörtök

Második rész
péntek, szombat

Lemondott a református polgári iskola tanári kara.

Sulyos vádak az iskolaigazgató ellen.

A kisebbségi iskolák mai sulyos helyzetében, amikor az egymást sűrűn követő kormányrendeletek vagy megszüntetik, vagy a pedagógiailag legnehezebb dilemmák elé állítják a magyar iskolákat, a legnagyobb mértékben megdöbbentő és eléggé el nem ítéltető az a belső viszály, mely a református polgári iskola és internátus virágzó intézményének alapjait támadta meg.

A református polgári iskola és internátus mindössze néhány éves, de rövid működési ideje alatt is a legnagyobb népszerűséget és jóhírnevet szerezte meg, úgy, hogy a környékbeli református szülők gyermekei örömmel frekváltak az intézetet. Két évvel ezelőtt került az intézet élére Nagy Vilmos, a tanítónőképző igazgatója, aki egyuttal az internátus vezetését is átvette. Nagy Vilmos igazgatóságával új éra következett. Míg azelőtt a legteljesebb egyetértés és békesség uralkodott az intézet falai között, csakhamar megbomlott ez a béke és a tanári kart elkeserítette az új igazgató bánásmódja. Több ízben panasszal éltek ellene, azonban, miután Nagy Vilmos háta mögött állítólag a református egyháznak egyik legelső vezetője áll, minden panasz eredménytelen maradt. Ez a körülmény lassankint elkedvetlenítette a tanári kart, aminek első következménye az volt, hogy Pinger Eliz tanárnő megvált az intézettől és Kecskemétre költözött.

A tanárok helyzete Pinger Eiz távozása után sem változott. Miután belátták, hogy minden panaszuk hatástalan maradt, végső lépésre határozták el magukat a tanárok, úgy 40 gépirásos oldalú memorandumot intéztek a református egyház vezetőségéhez, melyben

sulyos vádak emeltek Nagy Vilmos igazgató és felesége ellen és egyben lemondottak állásukról,

ugy, hogy az intézetnek most csak egy rendes tanára maradt, Varga Dezső, aki nem

mondott le és nem is írta alá a memorandumot.

A memorandumban a tanárok vádat emeltek Nagy Vilmos ellen úgy pedagógiai szempontból, mint az internátus szabálytalan vezetése miatt. Előadják, hogy a rossz vezetés tönkretette az egykor népes internátust és ezért van az, hogy a *fiuinternátust* ez évben már meg sem nyithatták, ellenben a Szent József intézetben 30 református fiu van, köztük több papnak a gyermeke. Míg a zárdák internátusaiban 80 református leány van, addig a református internátusban alig van 10-15 Ennek pedig az az oka, hogy az internátusban nem fűtenek és az élelmezés is rossz, ellenben Nagy Vilmosnak 6 szobás lakása van az intézetben, azt bőségesen fűti, négytagú családjával havi 100 leiert kap jó kosztot az internátusban és míg a gyermekek éheznek, addig ők kitűnő tízoraikat és uzsonnákat esznek.

Pedagógiai szempontból azzal vádolják Nagy Vilmost, hogy a tanárokat folytonosan bántotta, önértéküket megsértette és egyáltalán oly magatartást tanusított velük szemben, melyet tovább tűrniök lehetetlen volt. Minthogy többszöri panaszukra nem kaptak elégtételt, sőt magasabb helyen mindig Nagy Vilmosnak adtak igazat, levonták a konzekvenciákat és a memorandummal akarnak egy igazságos vizsgálatot és ítéletet elérni, hogy az intézet régi virágzó korszaka újból visszajöjjön.

A tanárok lemondása ügyében ma ül össze az egyház igazgató tanácsa, melynek tagjai Sulyok István egyházi, dr. Thury Kálmán világi elnök, dr. Olasz Béla, Csernák Béla, Szeghalmy Sándor és Tarnóczy Lajos. Remélhetőleg az igazgató-tanács nem fogadja el a tanári kar lemondását, hanem lehetővé teszi, hogy kedvező atmoszférában tovább taníthassanak.

A Nagy Vilmos ellen felhozott vádakát a beadott memorandum alapján dr. Czeglédy

Miklós egyházmegyei főügyész tanulmányozza, dönteni pedig a rövidesen összeülő egyházmegyei bíróság fog. Az egész református egyház igazságos vizsgálatot és igazságos ítéletet vár, ha vannak, a bűnösök ellen, de ezt várja az egész erdélyi magyarság is, mert amikor ugyanis Damokles kardja lóg minden kisebbségi iskola fölött, akkor százszorosan bűnös az a magyar ember, aki magyar iskola, magyar intézmény létét ássa alá egyéni szempontokért. A református iskolának és internátusnak pedig vissza kell szerezni régi virágzó korszakát, hogy újra méltóan reprezentálhassa a református egyház iskolafenntartói áldozatkészségét.

Jön a Tüzek

Életbe léptek a különféle városi adók.

Cégtábla-, körfürész-, inas-, üsl-, kazán- és jármű-adók.

A városi tanács — mint annak idején megirtuk — törvényben biztosított jogánál fogva, különféle új városi adók szedését határozta el és kérte a belügyminiszteriumot annak jóváhagyására.

A belügyminiszter 1923 október hó 23-án kelt 77638. számú rendeletével a felterjesztett tanácsi határozatokat jóváhagyta és erről a városi tanácsot értesítette. A tanács a belügyminiszteri végzés megérkezése után utasította a városi adóhivatalt az új adónemek azonnali életbeléptetésére és behajtására.

A városi adóhivatal főnöke, Kakas István aljegyző, az új városi adókra vonatkozólag hirdetményt bocsátott ki, melynek lényege a következő:

A cégtáblaadóról szóló határozat értelmében a kereskedés vagy foglalkozás minőségének, valamint az üzlettulajdonos vagy foglalkozást űző nevének feltüntetésére szolgáló cégtáblák után városi díj fizetendő és pedig: a) professionisták, ügyvédek, orvosok, mérnökök, tanárok, fogorvosok és szülésznők által évenként 100 lei, b) kisiparosok által évenként 200 lei, c) kiskereskedők által évenként 300 lei, d) nagykereskedők és gyárak, részvénytársaságok, szövetkezetek, biztosító társulatok és bankok által évenként 500 lei, e) nem az állam, vagy az államban élő kisebbségek nyelvén szerkesztett idegen karakterű cégtáblák, valamint külföldi vállalatok helybeli fiókjának cégtáblái után évenként 8000 lei. A bejelentés a városi adóhivatal földszint 29. számú szobájában 1923 november 15 től 30 ig terjedő időben történik.

Gonda Testvérek

cipőkereskedők

Értesítjük a vevőközönséget, hogy saját üzemünkben külön

mérték utáni osztályt

rendeztünk be. Mérték utáni cipők minden formában és kivitelben

24 óra alatt készülnek.

Mintacipőink Park-szálloda épületben levő üzletünkben megtekinthetők. Megrendelések ugyanott eszközöltenek. Női, férfi, gyermek, utcai és estélyi cipők állandó nagy választékban.

Hócipők, sárcipők és házi cipők megérkeztek!

Fest!

Tisztit!

Mos!

A kolozsvári „Kristály”

Nagyváradai képviselő: **HEGEDŰS ÁRMIN**
férfi és női divataruháza
Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 4.

Szőrmefestés

Fonalfestés

[illegible]

TÁVIRAT

Bulevardul Regele Fer-
dinand (Rákóczi-ut) 10.
SCHNEIDER és MIHELFI

Közelebbi értesítést ad: **Adásvételi
Részvénytársaság Parcul Traian
(Széchenyi-tér) 12.** Értesítési idő délután
4—6 óra között.

Ezután következett az ünnepi délelőtti legkiemelkedőbb pontja Tabéry Géza: „*A Kolozsvári bál*” című történelmi egyfelvonásos. Tabéry Géza mesteri kézzel varázsolta elénk a régi Kolozsvár multjának egyik legszebb és

meghatóbb pillanatát: a régi város kincseiből minden csipkét, színt, selymet, régi kelvesszót, szívekig ható hangot s régi ismert nevet, ismert arcot. Szép szavak ékszeré-
vicsomázta fel azt a jelenetet, amelyben Byai Farkas egy régi kolozsvári farsang-
móros, szédült éjjelen a Farkas utcai Ma-
gyar Színházhoz alapkővét az emberek szí-
ve letette. Minden hálánk és köszönetünk
Tóéry Gézáé, aki nemcsak írói készséggel,
nem a szíve vérével írta meg ezt a kis
jelenetet.

Utolsónak Szegedi Hilf László „Inkább a
bűn” című jelenetét mutatták be. Erőteljes
markáns kézzel megrajzolt emberei és az
emberi élet szomorú mélységeit feltáró gondo-
lati nagy hatást váltottak ki a közönségből.
Hasonló elismeréssel ír az „Újság” is,
mely minden darabról részletesen emléke-
zik meg.

A nagyváradai írók munkáit itthon csü-
törtökön este mutatja be a társulat ugyan-
abban a kitűnő szereposztásban, mellyel a
kolozsvári közönség teljes elismerését érde-
melték ki. Nagyváradon természetesen óriási
érdeklődés nyilvánul meg a csütörtöki premier
rint.

ták, hogy ők nem követtek el semmi bün-
cselekményt azzal, hogy szabályszerű igazol-
ványokkal rendelkező idegeneket, lakásukon
vendégül láttak. A vizsgálóbíró, tekin-
tetével arra, hogy a gyanúsítottak egyrésze
ellen semmi gyanúok fenn nem forog, másik
részének büntetése pedig előreláthatólag nem
olyan súlyos, hogy további fogvatartásukra
szükség lenne, valamennyiüket szabadlábra
helyezte.

Németh István nyug. pénzügyigazgató halála.

A becsületes, kötelességtudó, az állam
és az adófizető polgárság érdekeit egyaránt
szolgálni tudó hivatalnak minteképe volt
Németh István, a kinek halálát jelentik most
Budapestről. A nagyváradai pénzügyigazgató-
ságnál kezdte tisztviselői pályáját három év-
tized előtt és páratlan szorgalmát gyors és
megérdemelt előléptetésekkel méltányolta a
kormány. A román nemzetiségű Pap Miklós
halála után Németh István lett a nagyváradai
pénzügyigazgató. És hogy a népszerűsége
legkevesebb alkalmas hivatalban is mennyire
ki tudta érdemelni Nagyvárad polgárságának
becsülését, annak bizonyossága volt, hogy tör-
vényhatósági bizottsági taggá választották.

Nyugdíjazták
s mert munka nélkül nem tudott és nem
akart élni, repatriált Budapestre. De amint
az ősi termőföldről új humusba plántált virág
hervadásnak indul, Németh István erős, szí-
vósnak hitt fizikum is összeroskadott. Hosszas
személyes után, 63 éves korában hunyt el
Budapesten, ahonnan leszállították Bihar-
keresztesre és az ottani temetőben helyezték
örök nyugalomra.

Halálát özvegye, leánya necpáli Justh
Tiborné és két kis unokája gyászolja.

HIREK

* Kolozsvárra rendelték az erdélyi
prefektusokat. A megyei prefekturához teg-
nap délelőtt távirat érkezett a belügyminisz-
tériumból, amelyben jelzik, hogy Tatarescu
kisebbségi államtitkár Kolozsvárra utazik,
hogy az erdélyi közigazgatás vezetőivel és a
kisebbségek képviselőivel a kisebbségeket
érintő fontos ügyeket megbeszélje. Az állam-
titkár az erdélyi megyék prefektusait Kolozs-
várra rendelte. Hodor Viktor Bihar megye és
Nagyvárad prefektusa tegnap délután a gyors
vonattal utazott el a kolozsvári tanácsko-
zásra, amelynek illetékes tényezők igen nagy
jelentőséget tulajdonítanak.

* Egly Sárika és Göllner Elemér ki-
állítás. A nagybányai festőművészek kiállí-
tása általános és méltó feltűnést keltett.
Mintegy ötven, legtöbbször figurális vászon
tarkítja a Matula-üzlet falait, melyeket szín-
ben, technikában és valódi művészi értékek-
ben kevés hasonlóan gazdag gyűjtemény di-
szított az utóbbi időben. A két kiállító mű-
vész közül határozottan Egly Sárika a kifor-
rottabb. Rendkívül könnyedség és öntuda-
tosság jellemzik képeit, melyek egy feltűnően
önálló művészfelfogás érdekes és egyéni meg-
nyilatkozásai. Plain air feje és a nagybányai
hegyes tája markáns megoldásával és nemes
egyszerűségével emelkedik ki. „Bányász-ház”,
„Ligeti részlet” és „Sétáló” című képein a
nyári hangulat kifejezési módja, a figurák
elhelyezése és frissesége, valamint a színek
finom harmoniája tűnik fel. Egly Sárika a
legkomolyabb tehetségek egyike, aki nagy
lendülettel fog rövidesen kiemelni az átlago-
sak tömegéből. Nem kevesebb elismerés illeti
Göllner Elemért sem. „Bucsusok” című nagy
kompozíciója tökéletes teljesítmény. Felfogás-
ban és megoldásban a kiállítás legjobb da-
rabja. Alakjainak mozgása pompásan érvé-
nyesül, színei megkapóan őszinték. Két kisebb
hidas képe, nagybányai házsora, pihenő lovai

és a többi vásznai is olyan talentumot árul-
nak el, amelyet kevés piktornál fedeztünk fel.
A kiállítás iránt érthető nagy érdeklődés
nyilvánult meg már az első napokban is.

* Új nagyváradai zsidó ifjúsági egyesület.
Vasárnap délután a Transylvánia külön helyi-
ségében tartotta alakuló gyűlését a „Ceire
Mizrachi”. Igen szép számban jelent meg a
nagyváradai zsidó ifjúság színe-java. A magas-
szárnyalású héber megnyitót Roth Efraim
tartotta. Majd Stern Miklós leszögezte, hogy
az egyesület szigorú ortodox alapon akar
működni, lényeges célja, hogy a nagyváradai
zsidó ifjúság állandó kulturoktatásban része-
süljön. Mózes Márton talmudi levezetésben
világította meg, hogy mily fontos a zsidó
ifjúságnak egy otthon, ahol tanulmányait
folytathatja. Jól sikerült fejtegetését választás
követte. Az egyhangú választás eredménye a
következő: Diszelnök: Stern Miklós. Elnök:
Roth Efraim. Alelnökök: Silberstein Izsák és
Juszt Mózes. Titkár: Mózes Márton. Pénz-
tárnok: Salamon Antal. Ellenőrök: Wein-
berger Béla és Lusztig Márton. Jegyző:
Mindszent Ignác. A megválasztottak nevében
Stern Miklós mondott köszönetet. Közkívá-
natra felszólaltak még Roth és Silberstein.
A gyűlés után egy küldöttség üdvözölte a
Mizrachi világszervezet nagyváradai csoportját,
aki támogatásáról biztosította a fiatal, de
szépen induló egyesületet. Az új egyesület veze-
tősége felhívja a nagyváradai tanulni vágyó
zsidó ifjúságot, hogy a „Ceire Mizrachi”
(leányiskolában tartandó) kultur előadásait mi-
nél nagyobb számban látogassák. Az előadá-
sok tartatnak: Szombaton délután 3 órakor:
Bibliai magyarázatok. Szombaton este 7 óra-
kor: Talmud tanfolyam. Szerdán este 7 óra-
kor: Próféta tanulmányok (Tnách). Az elő-
adáson a tagokon kívül érdeklődőket is szí-
vesen lát a Kulturbizottság.

* Hirdetmény. Oradea-Mare város pol-
gármesteri hivatala tudomására hozza a vá-
ros közönségének, hogy a belügyminiszter ur
42226—1923. sz. rendeletével jóváhagyta a
kapuzárási szabályrendelet módosítására vo-
natkozó szabályrendeletét. A módosított sza-
bályrendelet szerint a kapunyitási díj az ed-
digi 10 fillér helyett 1 leuban állapítottatott
meg, mely összeg az éjfélelőtti időben fize-
tendő, míg az éjféletáni órákban 2 leu díj
állapítottatott meg az eddigi 20 fillér helyett a
házmester vagy a kapunyitogató részére.
Oradea-Mare, la 7. Novembre 1923. Dr Bucico
m. p. primar.

(*) Hamlet. (Román előadás a városi
színházban.) A bukaresti Nemzeti színház
Shakespeare örökbecsű remekével kezdte
meg háromnapos vendég szereplését. Sajnos,
az előadásról nincs módunkban beszámolni,
minthogy a sajtó részére fenntartott helye-
ket — nem tudjuk kinek az intézkedésére —
eladták, úgy, hogy zsufolt ház lévén, nem
volt alkalmunk megnézni az előadást.

* Sarkady Aladár, Baksay Jolán,
Zilahy Irén, Vigh Ernő, Misoga László,
Borovszky Oszkár, Felek Rezső, Ocskay
László és Szakács Gizike biztosítják fel-
léptükkkel a kereskedelmi alkalmazottak de-
cember 1-én a Kereskedelmi Csarnokban tar-
tandó műsoros táncestélyének sikerét.

* Tábori Emil rekord közönség előtt
lépett fel tegnap este a Bonbonnierben.
Óriási sikere volt „A Szoknyavadász”
című legújabb Tábori bohózatnak. Tábori
vendégfellépte ma és holnap fejeződik be.

* Kirándulásoknál nélkülözhetetlen a
Diana sóborszesz, izmaink legjobb ápolója.
Ügyeljünk a Diana névre.

* „Minerva” fehérnemű szalon eredeti
bécsi és párizsi modelljeivel ideérkezett, e hó
14-én és 15-én Rákóczi-ut 10. Rigó Ilona
kalápszalonjában kiállítást rendez, mely vé-
telkényszer nélkül megtekinthető. Megtekin-
tési idő: d. e. 9—1-ig d. u. 4—7-ig.

* Feltett kincse minden hölgynek hó-
fehér arcbőre, bársonysima keze. Hogy el ne
veszítse, használja Brázay Najád arc- és kéz-
krémjét, mely mindenütt kapható.

Esernyőket legolcsóbban Blum Vilmos
nál a Körösparton.

LEGUJABB TÁVIRATOK

A kisebbségi államtitkár tárgyal a magyarság vezetőivel

A kormány engedményeket tesz az iskolakérdésben.

Kolozsvár, november 13. Tartarescu államtitkár, meghatalmazott miniszter ma délután 11 órakor Kolozsvárra érkezett. Fogadtatására jóval 11 óra előtt megjelentek a vármegye és város előkelőségei. Az üdvözlő beszédek elhangzása után az államtitkár az Astoria-szállodába hajtatott, ahol fogadta az újságírókat és a következőket mondotta: — Kolozsvárra érkezésem legfőbb célja Erdély közigazgatási helyzetének tanulmányozása. Ezért nem csak az összes közigazgatási tényezőkkel, hanem az erdélyi kisebbségek képviselőivel is tárgyalni fogok a kormány intenciói szerint. Délután a vármegyei előljárókat kéretem magamhoz, szerdán délután a jegyzőkkel és főszolgabírákkal, szerdán délután az Erdély északi részéből iderendelt megyei és városi prefectusokkal fogok tárgyalni. Csütörtök délelőttre magamhoz kéretem az erdélyi kisebbségek vezetőit, hogy személyesen hallgassam meg kívánságaikat, csütörtök délután pedig mindenkit fogadok, akinek bármilyen ügyben panaszja, reklamációja, vagy kívánsága van.

Csütörtökön este az államtitkár vissza-

utazik Bukaresztbe, de néhány nap múlva ismét visszatér, hogy tárgyalásait tovább folytassa.

Bukaresztből jelenti a Rador: A kisebbségek képviselőinek a felekezeti iskolák ügyében tett számos intervenciója a kormányt arra készítette, hogy bizonyos kívánságokat honoráljon. Így hozzájárultak ahhoz, hogy a felekezeti elemi iskolák első és második osztályában a román nyelvet csak napi egy órában tanítsák, a többi osztályokban a román nyelvet két órában kell tanítani. Az összes tanítóknak román állampolgároknak kell lenni és a román nyelvből külön vizsgát tartoznak tenni. A középiskolákban az állam nyelvét kizárólag románul lehet előadni az összes osztályokban. A negyedik és nyolcadik osztályokban a történelmet és a földrajzot is románul kell tanítani. A felekezeti iskolák első két osztályában a folyó évben már csak ugyanazt a felekezethez tartozó növendékeket lehet felvenni, kivéve azokat a helyeket, ahol nincs állami iskola. A román nyelv, történelem és földrajz tárgyaiból a felekezeti középiskolák tanárai csakis állami iskolákban vizsgázhatnak.

SZINHÁZ

Heti műsor:

Szerda délután: Hazudik a muzikaszó, mérsékelt helyárakkal, fél 4 órakor.

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök: I. Kobra. II. Egérfogó. III. Kolozsvári bál. IV. Inkább a börtön, az irodalmi olimpiász darabjai. A) bérlet 35. sz.

Péntek: Szép asszony kocsisa, B) bérlet 36. sz.

Szombat délután: Aranykakas, mérsékelt helyárakkal.

Szombat este: Trónörökös, bérleten kívül.

Vasárnap délután: Gyimesi vadvirág, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este: Trónörökös, bérleten kívül.

Hétfő: Trónörökös, A) bérlet 37. sz.

(*) Trónörökös. Szombat este lesz a bemutató előadása Vajda Ernő „Trónörökös” című szenzációs drámájának, mely a szomorú emlékeztető mayerlingi tragédiát, Rudolf trónörökös szerelmét eleveníti fel. E dráma Erdély minden színpadán óriási érdeklődést vált ki, úgy, hogy mindenütt sorozatos előadásban kerül színre. Nálunk e nagyon érdekesen megírt dráma négy egymásutáni előadásban van kitűzve és pedig szombat és vasárnap este bérleten kívül, hétfőn és kedden bérletben. A főszerepeit ez érdekesítő drámanak, melyet Tóth Elek rendez, Jósika Mici, Huzella Irén, Tóth Elek, Harsányi, Madas, Galambos és Bereng játszik. A címszerepet, a trónörökös, Földes Mihály, a kolozsvári színház tagja játssza mind a négy estén mint vendég. Ez előadásokra a jegyek már most megvásárolhatók.

(*) A ma délutáni előadás elmarad. A „Trónörökös” előkészületei miatt ma délután nem lesz előadás — amint tegnap délután sem volt — s így tehát az „Asszonyok bolondja” és a „Hazudik a muzikaszó” előadásaira váltott jegyek árait a pénztár holnap délig visszafizeti.

(*) Szép asszony kocsisa. Két zsufolt ház kacagta és tapsolta végig a Rajna és Czobor mulattató szövegű és kellemes zenéjű operettjét, a „Szép asszony kocsisa”-t, melyet péntek este a bemutató szereplőivel A) bérletben megismétel az operettegyüttes. E kitűnő operett — melyben Pintérnek és Misogának nagyszerű duettje és táncai vannak — hosszabb ideig marad a színház műsorán. Az operett főszerepeit ezúttal is Borovszky, Biczó, Zilahi, Hetenyi, Madas és Vigh játszik.

(*) Állatfilm a Dorian-filmszínházban. Ma, szerdán mutatja be a Dorian filmszínház legújabb műsorát, a „Jó kutya, rossz emberek” című 4 felvonásos bűnügyi történetet, amelynek főszerepét Bobby, a kutya játssza. Ezt megelőzi egy kacagtató 2 felvonásos Fatty kép. A rendkívül hosszú és értékes műsor csak szerdán és csütörtökön látható. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

(*) Az Apolló-moziban ma, szerdán ismét egy nagyszabású sláger film kerül bemutatásra. Ellen Richter és Huszár Károly (Puffi) nagyszerű és legújabb alakításai láthatók a Montecarlói kalandornő izgalmas kalandor történetben. Az izgalmas cselekményű filmet eredeti felvételekben látható

Spanyolország, (Alhambra temploma, bika- viadalok) valamint Franciaország, Olaszország, Németország, Marokko és Egyiptom legszebb részei. A három részes filmet az Apolló-mozi két részben mutatja be. Az első rész ma, szerdán és holnap csütörtökön kerül bemutatásra. Előadások kezdete 5, 7 és 9 órakor.

Tőzsdei jelentések

Zürich, nov. 13. (Zárlat.) Amsterdam 215—, Berlin 00000215, Newyork 569—, London 2495, Páris 3195—, Milánó 2487 50, Prága 1645, Budapest 00305—, Belgrád —, Bukarest 285—, Bécs 00000—.

Bukarest, nov. 13. (Zárlat.) Devizák: Páris 1090, London 864, Newyork 191—, Róma 859, Zürich 3425, Wien 28 50, Prága 560 Budapest 150.

Budapest, november 13. (Hivatalos.) Amsterdam 7480—7920, Páris 1120—1186, fr. frank 1135—1201, Bukarest 103—116, lei 104—117, Belgrád 228—242, A többi kurzusok változatlanok.

Megjavult a tőzsde.

Budapestről jelenti tudósítónk: Hosszu, hetekig tartó lanyhaság után talán hétfőn volt az első igazán jó napja az értékpapírtőzsdének. A piac megszilárdulása nem érte váratlanul a spekulációt. A bajor puccs híradása után esedékes volt, hogy a kontremin is elkezdje a vásárlást és csakugyan a bécsi és a pesti kontremin vásárlásai indították meg ma a forgalmat. Mindjárt az első csempés után rendkívül elevenen indult az üzlet; a forgalom szinte percről-percre fokozódott és verte föl a kurzusokat. A hangulat egyre bizakodóbb lett és a túl magas pénzájánlatok miatt egész sereg kötetlen függesszettek föl az árjegyző titkárok. A javulás általános volt és mindjárt az első félóránál néhol 15—20 százalékos is elért. Az első félóra után aztán mintha kifáradt volt a spekuláció: a hausse megtorpant és a piac elgyengült. Az óvatos spekuláció megpróbálta biztosítani az eddig elért nyereséget és az áru egyszerre tömegesen jelent meg a piacon. Ezt a szituációt próbálta kihasználni a kontremin és még egyszer megpróbálta, hogy utját vágja a haussenak. A lecsengetés előtt aztán ujjal erővel éledt föl a forgalom. Különösen az arbitrázs-papíroknak volt nagy üzlet és az utolsó negyedóránban újabb 10—15 százalékkal javultak a kurzusok.

Angol—Magyar 128—30—26, Hazai 205—10, Magyar Hírel 630—35, Jog 43, Leszámitoló 95, Magyar Német 33, Olasz Bank 42,250, Osztrák Hírel 130—31, Keresk. Bank 1145, Horvát-Szlavon 36, Lloyd Bank 16,400—700, Moktár 170—75, Pesti Hazai 3995—800, Borsod—Miskolci 105, Concordia 81, Első Budape

Gőzmalom 202, Törökszentmiklósi 27, Gizella 27, Ingária 125, Királymalom 67, Pesti Viktória 380, Tinsdanubia 140, Beocsini 1250—30, Borsodi 290, Szavári 360, Kohó 770, Magnezit 2900—850, Alt. kőén 2610—545, Salgó 555, Urikányi 1600—525, Athenam 385—90—70, Globus 46, Pallas 55, Fegyver 85, Ganz-Danubius 5425, Ganz-Villamos 1900, Hofherr 00, Kistarscai 130, Győrty—Volf 110, Kaszab 123, Cu-doir 145, Schlick 110, Vegyipar 77, Wörner 27, Ina 109, Baróti 18,75—19, Bóni 105, Brassói 580, Délector 450, Cinner 13—13,25, Gyapjamos exjog 80, jog80, Spódium 195—88, Interrexim 40—38, Goldberge 98, Gschwindt 280, Mütrágya 238 áru, Karton 93, Kin 15,75, Just-Izzo 8400, Cukor 3300—200, Öster-16 250, Pamut 250, Gumi 153,50, jog 55, Szalámi 34—3, Mezög. ipar 620—580, Mezöh. cukor 334, Olajmiek 73, Püspöki 22, Szikra 140, Telefon 157—54, Zagra-pálfalvai 35, Guttman 630, Hazai fa 185—86, Kös-bányai 10,5, Malomsoky 16,5, Lichtig 14,25, Ofa 80, Szlavónia 83, Nasici 2275—50, Zabolai 146—49, t. lancia 61—58, Közuti 28—9, Délivasut 98—100, NK 139—40, Allamvasut 375—85, Trósz 124, MFTR 41K.

Esté 7 órakor. A bankok és tőzsdeirodák délutáni forgalma élénk volt; főként az arbitrázs-értékpapírok és a nehézpapírokat keresték és bár az árfolyamok utótőzsde gyöngébb kurzusai után igazodtak, képtelenek voltak, hogy a hangulat nagyon bizakodó és a speculáció nagy érdeklődéssel várja a holnapi bécsi tőzsde árfolyamait, mert kétségtelen, hogy holnap Bécsen kialakuló arbitrázs-kurzusok fognak bázisul szolgálni a szerdai pesti tőzsde kurzusainak. Egyébként, ami már említettük, a déli zárókurzusokhoz képest a gánforgalom árfolyamai gyöngébbek, a hangulat azonban erősen bizakodó és a tendencia szilárdulásra hajlat. Ezt a hangulatot erősíti az a körülmény is, hogy a piacon óriási tökének keresnek elhelyezkedést és tekintettel az alacsony kosztkamatra, kétségtelen, hogy ezek nagy, szabad tőkéket jórészt értékpapírokba fogják vesztálni. Egyébként ma délután bécsi és pesti kezek folytatták vásárlásaikat. Különösen cukor-, szes- és arbitrázspapírokat keresnek. A délutáni tekoztató árfolyamok ezek voltak:

Magyar Hírel 333—40, Osztrák Hírel 128—30, B. szén 2500—2510, Salgó 145—50, Georgia 595—60, Izzo 540—50, Cukor 3250, MFTR 370—75, Schl 115—20, Kereskedelmi Bank 1150—70, Interrexim 4—48, Hermes 85—90, Levante 725—50, Urikány 147—25, Ganz Danubius 5250, Allamvasut 26, Magyar Al-lános Takarékpénztár 185, Ingatlanbank 360, Österm-250, Athenaeum 390, Rigler 80, Pallas 53, Viktória 80, Ofa 530, Mezőhegyesi cukor 350—60 ezer korona.

Nagyvárad Takarékpénztár.

Részvénykibocsátási hirdetmény.

A Nagyvárad Takarékpénztár 1923 március 8 án tartott rendes közgyűlésén hozott határozata alapján, kormányhatósági jóváhagyástól feltételezeten, társaságunk 5,400.000 lei alaptőkéjét 10 millió leire emeljük fel. Aláírásra bocsátunk 2300 db 2000 lei névértékű névre szóló új részvényt: a következő feltételek mellett:

1. Az új kibocsátású részvényekből régi részvények birtokosainak elsőbbségi jogot biztosítunk úgy, hogy minden határú régi részvény alapján egy új részvény vehető át, a fennmaradó összes részvények elhelyezéséről, illetve értékesítéséről az igazgatóság gondoskodik. Hányadrészvények nem bocsátatnak ki.

2. Az új részvények kibocsátási árfolyama darabonként 2500 lei, ebből 2000 leit a részvénytőke javára, 500 leit a tartalékalap javára írunk.

3. Az elővételi jog 1923 november 24 i bezárólag az intézet pénztáránál gyakorolható. Azon részvényes, aki elővételi jogát a fenti határidőn belül nem gyakorolja, ezen jogát elveszti s az így szabaddá váló új részvények elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik.

4. Az elővételi jog gyakorlása végett a régi részvények bemutatandók. Az igazgatóság elfogad eredeti részvények helyett indokolt esetekben pénztárak által kiállított oly letéti elismervényeket, melyeken a részvények tulajdonosa, a részvények folyószáma és darabszáma fel van tüntetve.

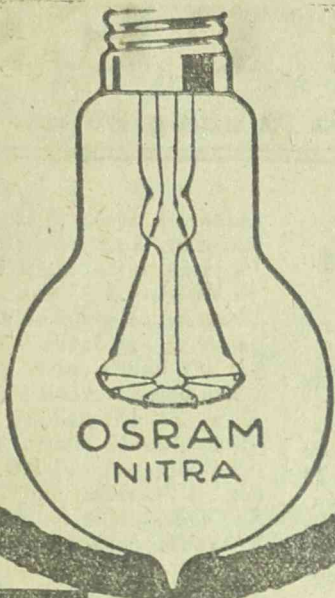
5. Az elővételi jog gyakorlásával egyidejűleg a teljes részvény vételára egyszerre befizetendő.

6. A befizetésről névre szóló ideiglenes elismervéoyt állítunk ki, mely elismervények az igazgatóság által megállapítandó időpontban új részvényekkel fognak kicseréltetni.

7. A kibocsátandó új részvények 1923. január 1-től kezdve részesülnek az üzleti eredményben.

Kelt Nagyváradon, 1923 november 13 án.

Nagyvárad Takarékpénztár Igazgatósága.

OSRAM
NITRA

OSRAM
felirást kell avillanykörtén látnunk

OSRAM
NITRA

Ha jó
világítást
akar, ne
sajnálja a
költséget

Hotel „Splendid“

szálló. Tulajdonos Gemeinhardt Márton, műépítész.

Megnyílik nov. hó 15-én ujonnan épült, modern, elsőrendű szálló, email vasbutorokkal, Linoleumpadlóval, fürdőszobákkal stb. A főpályaudvar közvetlen közelében. Timisoara, Jobb Béga-sor 1Y/b. Autogarage. Villamos megálló.

Bárd és Nádor egyesített

Karácsonyi Album

az 1923/24. évre megérkezett a Központi Ujágiródába. Ára 96 lei

Telefon 203. **Eladó** Telefon 203.

45 katasztrális hold föld Váradhoz közel, ára 420.000 lei.

Átadó fűszerüzlet, nagyforgalmu 35.000 lei; fűszerüzlet italméréssel, 1 szobás lakással, vásártér mellett, teljes berendezéssel 100.000 lei.

Több kisebb-nagyobb ház, szőlő eladó. Bodegának és trafiknak alkalmas berendezés eladó.

Ajándéknak alkalmas ezüst, üveg, porcellán stb. tárgyakat magas árért veszünk.

Tűzifa méterenként és aprítva megrendelhető. Aprítást körfűrészszel vállalunk.

Bizományba bármit elfogadunk!

„ARDEAL“

Str. Episcopul Ciorogar (v. Uri-utca) 8. sz.
Telefon 203. Telefon 203.

Aki
**Amerika,
Kanada,
Argentína,
Braziliába**

gyorsan, kényelmesen, olcsón,
biztosan és direct utazni akar,
irjon azonnal

COSULICH LINE
BUCURESTI, CALEA GRIVITEI 181.

Levelezés azs össze nyelveken

Utások szállítása modern kettős csavarú gyorsgőzösökön.

Tengeri utazás tartama csak 7 nap

Kitűnő ellátás

Nagy levegős kabinok 2, 4 és 6 személy részére.

Számos köszönő irások

Kérjen azonnal prospectust!!

Lloyd 2002

Saárvidéki (francia) szénből termelt darabos

gázkoksz és kokszdara

itteni raktárunkról, valamint határállomáson átadva vagontelekben is kapható:

„ECONOMIA“

Keresk. és ipari rt. Oradea Mare, Piata Mihai Viteazul No 1. Telefon: 858, 1456.

Teljesen ingyen

sehol sem vásárolhat elsőrendű socknit, harisnyát, keztyűt és diszmut, de igen jutányosan hozzájuthat e cikkekhez, ha azokat a Str. Avram Jancu (volt Kossuth-utca) 12. sz. alatt megnyílt bazárban szerzi be. Játékarukban óriási választék!!

Fél kilogramm gyapju, vagy egy kilogramm sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól!!!

DISTOL

biztosan meggyógyítja metelykóros juhait és szarvasmarháit.

„DISTOL“

Egyszerű kezelés! Biztos gyógyulás!

Kapható:

Gergely Ferenc utóda

cég drogueriájában Cluj-Kolozsvár.

Lerakatok:

Gea Krayer Drogueria R. T. Temesvár.
Hietsche & Co. chem. laborat., Szászsebes.
Dr. Guttman Béla gyógyszerháza, Szatmár.
Krafft és Herbert Drogueria, Brassó.
Lukács László gyógyszerháza, Kézdivásárhely.
Továbbá bármely gyógyszerárban.
Ne várjen addig, míg állatja leromlik!

Kárpitosok, kocsigyártók és autogaragok figyelmébe!

Értesítjük, hogy a budapesti **Back és Gerő cég** kárpitos és kocsigyártó anyagraktárának lerakatát átvettük és üzletünket hatalmas raktárral

Strada Alexandri (v. Teleky-utca) 4. szám alatt megnyitottuk.

Allandó nagy raktár: szőnyegek, terítők, butorszővetek, matrac csínvatt, plüsch, mokett, paszománt, autó vászon, kocsiszőnyeg, gumiszőnyeg, rugó, afrik, zsineg, kárpitszeg, bőrvászon stb. cikkekben

„Rapid“ Kereskedelmi Vállalat

Mintás ajánlatokkal szolgálunk.

APRÓ HIRDETESEK

Egy szó ára 2 lei, a legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei.

Értesítjük a t. közönséget, hogy gyárunk már teljesen fél van szerelve, működését megkezdte. Gyártunk és javítunk:

vagon- és hidmérlegeket

asztali, balanc- és tizedes mérlegeket, tolösulyos és közönséges tizedes mérlegeket, gyógyszerész-mérlegeket és mindennemű súlyokat. — Kivánatra készséggel szolgálunk ajánlattal.

FLORENCZ mérleg- és súlygyár Nagyváradon
Str. Gilyányi 6. Tel. interurb. 15 71

Legolcsóbban és leggyorsabban

vizumoztat

a Központi Ujságiroda. Telef. 1074

LÉVELEZÉS.

Fiatl özvegy vagyok, független korrekt férfit keresek lakásom, ki háztartásomhoz hozzájárulna és megélhetésemre biztos. Levelet „Sors így hozta” jelíggel teljes címre kérek a kiadóba. 5969

Intelligens, magános fiatal uriember részére butorított szobát keresünk független urinónál, akit illető anyagiilag bőkezűen támogatna. Iroda Strada Pavel 5. 5978

Adás-Vétel

Kitűnő gyártmányú zongora és egy karikahajós Singer-gép eladó. Salon Robe Strada Alexandri (Teleki-utca) 53. sz. földsz. 4. jobbra.

Igen olcsón eladó 14-17 éves leány részére teljesen jó állapotban levő fekete bársonyalap, sötétkék szövétruha, világosdrapp gallérral, magasszaru 36-os barna antilopbőrű bőrcipő. Petőfi-utca 12. 4240

Olcsón eladó 6 szobás modern villa szép gyümölcsösökkel és minden mellékhelyiséggel, vétel esetén azonnal elfoglalható. Értekezhetni Feledi Sándor, I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 63.

95 holdas birtok egytagban prima szántó, szép tanyával eladó. Ij. Weisz Adolf Mester-utca, Valea lui Mihai (Érmihályfalva.)

Valódi perzsa függöny, egy szárny eladó olcsó áron. Cím a kiadóban.

Állást nyer

A város legjobb helyén újságelárusító bódéhoz némi kaucióval rendelkező árust keres azonnali belépésre a Központi Ujságiroda.

Izr. urinót 30-40 év közötti, magas intelligenciával rendelkező férfiak 2 gyermekem nevelésére és házfőnöki állásbetöltésére. — Pályázatát csak kimondottan jó családból, reprezentálni bíró urhölgyeknek kérem. Román, francia és német nyelvet bírók előnyben. Cím a kiadóban.

Egy mindenféle leány jó bizonyítvánnyal felvétetik Cím a Központi Ujságiroda. 4232

KÜLÖNFÉLE

Perfect gyors- és gépirónő, aki a levelezésben is jártas és hosszabb irodai gyakorlatlal bír alkalmazást keres. Címeket a lap kiadóhivatalába kér. 4244

Eladó két drb. jókarban lévő sötétkék télikabát 15-16 éves leány részére. Str. Alexandri (Teleki) 53. föld. kapuval szemben.

Amerikai vagy más jó íróasztalt vennék. Faragó, Magyar Bank, Sas-palota. 5979

Különbejárati, csinos, butorított szobát keresek a központban. — Cím a kiadóban.

Bélyeggyűjtők figyelmébe! Külföldi bélyegek nagy választékban, valamint bélyeg-csomagolók kaphatók Központi Ujságiroda. 5978

Erdély hivatalos telefonkönyve 10 leírt kapható a Nagyvárad Napló kiadóhivatalában (Rimanóczy-utca 4.)

Remélem tudja már hogy leggyorsabban intézi el

utlevél ügyeit és VIZUMÁT

Kolozsváron, Brassóban és Bukarestben DEUTSCH és FIA futáirodája Palace (volt Pannonia kávéház).

Megjelent az új téli menetrend zsebkiadása

Ára 10 lei. Kapható a Központi Ujságiroda. 4232

Kölcsön

10.-20.000 lei magánpénzt keresünk sürgősen — arany kézizálogra.

„Orient”

iroda Str. Orfelina-tului (Árvaház-u.) 2.

Hetenként 6-800 leut kereshet könnyű munkával. Cím a kiadóban.

Utazót, ki fűszeráruval dolgozik, megbíznák egy, a szakmába vágó áru eladásával. Cím a kiadóhivatalban. 4235

Régiségeket vesz és elad

Különlegességek:

porcellán, üveg, fayence és email.

Nagyvárad, Szaniszló-u. 1.

Az „Építési és Telekadásvételi Részvénytársaság” napi értesítője.

Intézeti helyiség: Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. Értéktételező idő: d. u. 4-6-ig Ingatlanok eladását elvállaljuk, ingatlanok adásvételét közvetítjük. Házak kezelését elvállaljuk. — 24 % -ra elvállaljuk magán pénzek kihelyezését. Kölcsönöket jelzálogi bekebelezésre, kézzzálogra megszerzünk.

Eladó ingatlanok:

Szacsavay-utcán ház átadó szép lakással, tágas, szép műhellyel. — Kereszt-u. 9. sz. nagy bérház több részben is eladó. — Kertész-utca 12-a több lakással, kerttel. — Calea Victoriei 51-b (dr. Lakatos-ház) átadható lakással. — Str. Saguna két emeletes bérpalota átadható ur lakással. — Str. Berkovits Ferenc 43. ház átadható üzlettel, lakással, mellette levő üres telek külön is eladó. — Str. Berkovits, Ferenc 41. erős bérház átadó két szobás lakással. — Strada Maghiara 5. átadó lakással. — Str. Pavel 15. alatti ház 3 lakással. — Str. Sig. Váradi 60. sz. sarokház. Str. Nic. Zsiga 42. számú ház több lakással, akár egészben, akár kisebb részben eladó. — Heltei-utca 6. sz. több lakással. — Pece-utca 18. sz. ház 7 lakással, nagy fronttal. — Velencei-utca nagy raktár, szép lakás, gyári helyiségek, ipartelepek nagyon alkalmas. Kálvária-utcán gyönyörű villa 5 szobás szép lakással. Kálvária-utca 64. sz. fél emeletes épület több lakással. — Kálvária-utca 34. sz. ház, 3 darab 1

szobás, 1 darab 2 szobás lakással, kerttel, vételár 1/3 része rajta maradhat. — Vállalatnak alkalmas 16 szoba és mellékhelyiségeiből és egy önálló lakásból álló kettős épület gyönyörű berendezéssel eladó. — Az egész elfoglalható. — Lipót-utca 1. alatti ház. Alsó-Nilgésztelep 100-16. ház, 8 lakással eladó. — Str. Ciorogariu 8 darab 1 szobás lakással, nagy műhely. — Körösoldalon Török-zugban Ötvös Mihály-féle szőlő. — Ipari-telep 1/2 emeletes tágas nagy műhellyel, munkaházakkal, 2 hold kiterjedésben. — Templom-utca 19. alatti ház 5 lakással, istállóval. Str. Alexandri bérház üzlettel, több lakással. — Váradszöllősen 1 hold beltelekkel bíró lakóház, elfoglalható lakással, istállóval eladó. — Kálvária-utca 27. ház átadó lakással. — Dobran 2 hold szőlő, 5 hold erdő, 5 hold föld, 2 ház 220.000 lejért eladó. — Fugyivásárhelyen 3 hold szőlő eladó. — Tenkei járásban évek óta fennálló, kitűnő fűszer- és vasúti, korlátlan italmérés, kávéház, faraktár lakással átadó. — Teleki-utca 9. alatti bérházban tágas pince és raktárhelyiség bérbeadó. Ujvárosban 2 utcára nyíló emeletes bérpalota 11 szép modern lakással. Nagyszalontán 1 holdas nagy telek, ur szép lakással, iroda helyiségekkel, színekkel, bármely ipartelepnek alkalmas. Nilgész telepen 1 szoba, konyha (35000 lei kamatmentes kölcsön ellenében; bérfizetés nélkül) Ezenkívül sok ház eladó. Eladó házat, vagy üzletet, kihelyezendő pénzt jelentse be intézetünknek.

Különbejárati butorított szobát keres fiatal uriember. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó házak

A város minden utcájában beköltözhető 60 ezreléte 1 millióig vannak lakások 1-5 szobáig butorral vagy anélkül, üzletek, souterainek, szőlők, földek stb. Ha házat, üzletet, lakást, szőlőt, földjét, butorított lakását eladni, kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám, diszkrét elintézem azonnal. Bizományba bármit elfogadok.

Weisz Gizi

közvetítő irodája
Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. sz.

Keszkeny és Rendes Vagány Vasutak

mozdonyok, kocsik, sinek, kapcsolórészek, váltók fordító, korongok, kerékpárok, trakkok, hossz- és hasabfeszítők, bányászati és tramway-kocsik, kotrógépek, síklók új és használt állapotban.

Ajánlatokkal szolgál:

Hercule

Birou technico-petrolifer vasuti osztály Bucuresti, Strada Scaune No. 14. A. Telefon 43/72.

Raktárak: Bucarest és Ploestiben.

Üzleti könyvek rendkívül olcsó

áron. Főkönyv, Folyószámlakönyv, Pénztárkönyv, Pénztárnapló, körpírkönyv, Strazza minden nagyságban és vonalozásban. Finom bekezdési papíron, erős vászonkötésben, borsárokkal.

Központi Ujságiroda Oradea-Mare, Rákóczi-ut 1

Marosvásárhelyen

egy szálloda, vendéglő, beszálló hat éves kedvező bér szerződéssel azonnal eladó. Értekezhetni Targu-Mures, Stefan Cel Mare No. 12.

Lószerszámvereték

elsőrendű kivitelben, minden alakban, nikkelből és rézből

Lloyd 1936

Metallum fémárugyár

rez- és fémöntőde Brassó Brasov, Vasut-u. 37. Veszünk ócskarezet és fémeket minden mennyiségben

„Meteor” palagyár Rt.

Fugyivásárhely, Biharmegye.

„Lloyd” 1032

Ajánlja kitűnő minőségű asbest paláját!!!

Ricinus magot

vásárol az Aradi Olajipar Rt. Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 22.

Vizumokat

leggyorsabban, legolcsóbban elintézt

Kálmán és Szirmai Str. General Mosoiu 7. (Mezey Mihály-u.) — Futárjárat naponta Cluj—Brassó—Bucarest között. Telefon 2-21.